

**ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ІМЕНІ ГЕРОЇВ ЧОРНОБИЛЯ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ**

**ФАКУЛЬТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ**

*Організаційно-управлінські, економічні, психолого-педагогічні аспекти забезпечення
діяльності Єдиної державної системи цивільного захисту (ЄДСЦЗ)*

МАТЕРІАЛИ

V Міжнародної науково-практичної конференції

29 квітня 2014 року

м. Черкаси

Редакційна колегія:

Андрієнко В.М. – т.в.о. проректора Національного університету – начальника Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України, генерал-майор служби цивільного захисту, к.і.н., доцент, с.н.с., заслужений працівник цивільного захисту України, академік Академії будівництва України.

Тищенко О.М. - заступник начальника інституту з навчальної та наукової роботи Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України, к.т.н., доцент;

Кобко В.А. - помічник начальника Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України, к.і.н.;

Грибенюк Г.С. - начальник факультету цивільного захисту та управління Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України, д.психол.н., професор;

Качала Т.М. - проректор з науково-дослідної роботи і міжнародних зв'язків Черкаського державного технологічного університету, д.е.н., професор;

Кришталь Т.М. - завідувач кафедри економіки та управління Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України, д.е.н., доцент;

Пасовець В.Н. - начальник кафедри пожежно-аварійної, рятувальної техніки Гомельського командно-інженерного інституту, к.т.н.;

Капля А.М. - начальник факультету пожежно-рятувальної діяльності Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України, к.пед.н., доцент;

Дуггерова О.М. - доцент кафедри економіки та управління Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України, к.і.н., доцент;

Горбаченко Ю.М. - доцент кафедри економіки та управління Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України, к.і.н., доцент;

Юрченко К.М. - доцент кафедри економіки та управління Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України, к.т.н.

Організаційно-управлінські, економічні, психолого-педагогічні аспекти забезпечення діяльності Єдиної державної системи цивільного захисту (ЄДСЦЗ): Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції. – Черкаси: ЧПБ імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, 2014. – 232 с.

Матеріали збірника присвячені проблемам організаційно-управлінського, економічного та нормативно-правового забезпечення діяльності органів управління та підрозділів Єдиної державної системи цивільного захисту. У публікаціях досліджуються: організаційно-управлінські аспекти забезпечення діяльності ЄДСЦЗ; психолого-педагогічні аспекти забезпечення діяльності ЄДСЦЗ; організація фінансового та матеріально-технічного забезпечення ЄДСЦЗ; нормативно-правове регулювання ЄДСЦЗ; документальне забезпечення управлінської діяльності ЄДСЦЗ.

Рекомендовано до друку Вченою радою академії пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля

(протокол № 6 від 21 березня 2014 р.)

За зміст публікацій відповідальність несуть автори.

ційної стійкості рятувальників в Україні.....	131
Луценко Т.О. РОЛЬ ПЕДАГОГА У ДІАЛОГІЧНІЙ ВЗАЄМОДІЇ СУБ'ЄКТІВ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ.....	132
Марченко А.П. ОГЛЯД БЕЗКОШТОВНИХ ПАКЕТІВ ДЛЯ РОЗРОБКИ СИСТЕМИ ДИСТАНЦІЙНОГО ТЕСТУВАННЯ.....	134
Міроненко О.О., Мукомел С.А. САМОРЕГУЛЯЦІЯ ЯК СКЛАДОВА САМОРОЗВИТКУ ПРОФЕСІОНАЛА РИЗИКОНЕБЕЗПЕЧНИХ ПРОФЕСІЙ.....	135
Мохнар Л.И. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ ФОРМИРОВАНИЯ ГОТОВНОСТИ КУРСАНТОВ К УПРАВЛЕНЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.....	138
Мукомел С.А., Суботін А.О. СУТНІСТЬ КОНФЛІКТУ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО ПРОЯВУ.....	139
Новіков В.М. СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ» МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ.....	142
Омельченко М.І. РОЗВИТОК ТЕОРІЇ УПРАВЛІННЯ ПРОФЕСІЙНИМИ ВИЩИМИ НАВЧАЛЬНИМИ ЗАКЛАДАМИ У ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ.....	144
Осипчук О.І. ОСОБЛИВОСТІ ДІЙ КРИЗОВОГО ПСИХОЛОГА В ОСЕРЕДКУ НАДЗВИЧАЙНОЇ СИТУАЦІЇ.....	146
Островерх О.О. ПРОФЕСІЙНЕ СТАНОВЛЕННЯ ВИКЛАДАЧА ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ДСНС УКРАЇНИ.....	147
Панфілова В.В. МАТЕРІАЛІСТИЧНО-КОНФЛІКТНА СОЦІОЛОГІЯ К. МАРКСА..	148
Пасинчук К.М. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ.....	151
Романчук П.В. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПРАЦІВНИКА СЛУЖБИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ.....	153
Сердюк М.О. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИХОВНОЇ РОБОТИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ДСНС УКРАЇНИ.....	155
Смірнова О.М. СТАН ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СКЛАДОВОЇ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ.....	157
Снісаренко Я.С. АКТИВІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КУРСАНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ.....	159
Спіркіна О.О. ПРИНЦИПИ ВІДБОРУ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНИХ ТЕКСТІВ ДЛЯ ЧИТАННЯ В СИСТЕМІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ПОЖЕЖНО-ТЕХНІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ.....	161
Стась С.В., Юрченко В.М., Юрченко К.М. ВПЛИВ ІННОВАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ПРОФЕСІЙНУ ПІДГОТОВКУ МАЙБУТНІХ РЯТУВАЛЬНИКІВ.....	162
Теслюк П.В. ПРОФІЛАКТИКА АУТОАГРЕСИВНИХ ПРОЯВІВ ПРАЦІВНИКІВ ПОЖЕЖНО-РЯТУВАЛЬНИХ ПІДРОЗДІЛІВ.....	165
Титаренко А.Г. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЦІННОСТІ, РИТУАЛИ І ТРАДИЦІЇ ПОЖЕЖНОЇ ОХОРОНИ ЯК РЕГУЛЯТОРИ ПІДЛЕГЛОГО.....	166
Тищенко О.М. ТЕСТОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ОДИН ІЗ МЕТОДІВ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ЗНАТЬ.....	169
Толчій В.О. МИМОВІЛЬНИЙ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ ЯК ФАКТОР ПОВЕДІНКИ В КОНФЛІКТНИХ СИТУАЦІЯХ.....	171
Шепеленко Л.І. ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ В СФЕРІ УПРАВЛІННЯ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА.....	173
СЕКЦІЯ 3.	
ОРГАНІЗАЦІЯ ФІНАНСОВОГО ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЄДСЦЗ.....	175

непрофесійна само- та взаємодопомога потерпілих, яка є найбільш доступною); допомога після надзвичайної ситуації (професійна опосередкована допомога, розробка цільових програм відновлювального періоду тощо).

Таким чином, особливості дій кризового психолога в осередку надзвичайної ситуації, насамперед, пов'язані з виконанням двох основних завдань: по-перше, безпосереднім здійсненням короткострокових психотерапевтичних впливів, що на практиці дозволяє попередити негативні психологічні наслідки й поширення кризових станів особистості; по-друге, організаційним їх забезпеченням, що є не менш важливим при наданні екстреної психологічної допомоги і забезпеченні дій рятувальників, як в момент ліквідації наслідків НС, так і постекстремальний період.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кризова психологія : [навч. посіб.] / [Александров Ю.В., Гонтаренко Л.О., Євсюков О.П. та ін.]; за ред. О.В. Тімченка. – Х. : НУЦЗУ, КП “Міська друкарня”, 2010. – 383 с.
2. Малкина-Пых И.Г. Психологическая помощь в кризисных ситуациях / И.Г. Малкина-Пых. – М. : Эксмо, 2008. – 928 с. – (Новейший справочник психолога).

ПРОФЕСІЙНЕ СТАНОВЛЕННЯ ВИКЛАДАЧА ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ДСНС УКРАЇНИ

О.О. Островерх, к.пед.н., доцент

м. Харків, Національний університет цивільного захисту України

В умовах актуальності вимоги про успішну і продуктивну взаємодію фахівця з ринком праці, а також в суспільстві, де вищі навчальні заклади (ВНЗ) відіграють роль соціальної свідомості, посилюється проблема професійного становлення викладача ВНЗ Державної служби України з надзвичайних ситуацій (ДСНС України).

Професійне становлення слід розглядати як розгорнутий в часі процес опанування професією, що характеризується позитивною динамікою розвитку професійних умінь і компетенцій.

Концептуальними позиціями в дослідженні процесу становлення викладача ВНЗ ДСНС України є: професійне становлення викладача тісно пов'язане з його особистим розвитком, котрий впливає на хід професійної адаптації, підтримує професійну майстерність; професійне становлення викладача здійснюється не ізольовано, але під провідною дією макросфери (соціально-економічних умов, політики, ідеології, моралі суспільства) і мікросфери (конкретного педагогічного колективу), ефективність яких значною мірою підвищується за умови активності самого викладача; професійне становлення можливе лише в педагогічній діяльності; становлення викладача - це складний і суперечливий процес, котрий вимагає від викладача великої інтелектуальної і емоційно-вольової напруги, в той же час це керований процес; професійному становленню викладача сприяють індивідуальна соціальна відповідальність, внутрішній локус контролю (прагнення бачити причини подій свого життя в собі, а не в зовнішніх обставинах), професійна етика, перешкодостійкість, здатність знаходити нові позитивні сенси в своєму житті і роботі, внутрішня діалогічність особистості, адекватна самооцінка і готовність до диференційованої оцінки рівня свого професіоналізму; становлення професіонала є «приріст» до психіки людини, її збагачення, оскільки воно означає появу нових якостей, які раніше були відсутні або були, але в іншому вигляді, а також виникнення нового вигляду професійної діяльності і професійного спілкування, котрі не існували раніше; психологічне становлення викладача є динамічним процесом, залежним від зовнішніх (змінюється сама професія, вимоги суспільства до неї, міняється співвідношення даної професії з іншими професіями і ін.) і внутрішніх умов (змінюються

уявлення офіцера про професію, критерії оцінки ним самої професії викладача, професіоналізму в ній, а також критерії оцінки професіоналізму в собі і ін.); становлення особистості викладача здійснюється на базі установок, психічних функцій і властивостей, якостей і утворень, що склалися у офіцера в попередній період життя; в той же час це процес поступового нарощування творчого потенціалу викладача від окремих елементів до системи, в ході якого здійснюється розвиток професійних властивостей і якостей, умінь і здібностей; становлення викладача не закінчується формуванням особистості педагога-майстра, а є лише його найважливішим проміжним етапом, хоча конкретно вираженого кордону між становленням і зрілістю не існує.

Таким чином, професіоналом можна вважати викладача, який опанував норми професійної діяльності, педагогічного спілкування і здійснює їх на високому рівні, добиваючись професійної майстерності, дотримуючи професійну етику; змінює і розвиває свою особистість і індивідуальність засобами професії; вирішує проблеми професійного зростання, усуваючи протиріччя, долаючи невідповідності між власними потребами, внутрішніми нормами і досягнутим рівнем розвитку здібностей; прагне і уміє викликати інтерес до результатів своєї професійної діяльності, гнучко враховує змінні запити суспільства до професії.

Основними компонентами процесу професійного становлення викладача ВНЗ ДСНС України є: системне і глибоке опанування змісту предмету, що викладається; вдосконалення методичних навиків і умінь; розвиток професійних важливих якостей особистості; встановлення конструктивних стосунків з курсантами, студентами, слухачами; вироблення індивідуально-інноваційного стилю педагогічної діяльності; проведення власного наукового дослідження.

Важливим для професійного становлення педагога ВНЗ ДСНС України ми вважаємо облік особливостей мислення і діяльності офіцера. У структурі діяльності багатьох офіцерів центральне місце займають прийом і обробка інформації, прогнозування результату, ухвалення рішення і контроль. Все це вимагає адекватного і чіткого сприйняття обстановки, напруженого мислення, волі і емоційної стійкості. Найважливішою особливістю офіцерської діяльності є багатогранність, широта діапазону функціональних обов'язків, кожний з яких за своїм змістом передбачає наявність творчого мислення. Особливістю, що робить значний вплив на діяльність офіцера, є устрій військового життя, регламентований Присягою, статутами, керівними документами, наказами командирів і начальників. Принцип єдиноначальності і субординація, ієрархія на всіх рівнях відбиваються на характері взаємин начальників і підлеглих, старших і молодших.

Таким чином, короткий аналіз особливостей мислення і діяльності офіцерів показує, що вони мають помітні відмінності від будь-яких цивільних професій. Це привносить свою специфіку в організацію процесу підготовки офіцерів до викладацької діяльності.

МАТЕРІАЛІСТИЧНО-КОНФЛІКТНА СОЦІОЛОГІЯ К. МАРКСА

В.В. Панфілова

*м. Черкаси, Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля
Національного університету цивільного захисту України*

Німецький мислитель К. Маркс (1818-1883 рр.) є одним з класиків соціологічної думки. Він виступає засновником оригінальної школи соціологічного мислення, важливими принципами якої є:

1) матеріалістичний підхід до пояснення соціальних процесів;